

TALES FROM THE STREETS

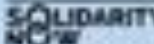
EMPOWERMENT APPROACHES
TO TACKLING HOMELESSNESS

A T H E N S
23.11.23

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Fund operated by:

BODOSSAKI
FOUNDATION

SOLIDARITY
NOW

BATORY
FOUNDATION

Άτομα που έχουν επιζήσει
της Έμφυλης Βίας & Αστεγία

Η εμπειρία
από τις παρεμβάσεις
του Κέντρου Διοτίμα

Δήμητρα Αντωνοπούλου,
Επόπτρια Διαχείρισης
Περιστατικών Έμφυλης Βίας

ΔΙΟΤΙΜΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ

- Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (1948)
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1950)
- Σύμβαση της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων (1951)
 - «As regards housing, the Contracting States, ... shall accord to refugees lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances»
- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε (2000)
- Ελληνικό Σύνταγμα
 - «Η απόκτηση κατοικίας από αυτούς που τη στερούνται ή που στεγάζονται ανεπαρκώς αποτελεί αντικείμενο ειδικής φροντίδας του Κράτους»
- Ν.4052/2012 – Ν.4377/2016 – Ν.4636/2019
 - «Αναγνωρίζονται οι άστεγοι ως ευπαθής κοινωνική ομάδα, στην οποία παρέχεται κοινωνική προστασία ... Στους αστέγους περιλαμβάνονται ιδίως αυτοί που διαβιούν στο δρόμο, σε ξενώνες, αυτοί που φιλοξενούνται από ανάγκη προσωρινά σε ιδρύματα ή άλλες κλειστές δομές, καθώς και αυτοί που διαβιούν σε ακατάλληλα καταλύματα».

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ

- Οδηγία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου & Συμβουλίου για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (2013)
- Ψήφισμα Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε αξιοπρεπή και οικονομικά προσιτή στέγαση για όλους (2020)
- Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων
 - Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Καταπολέμησης της Αστεγίας (2021)
- ❖ Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (2011)
 - «Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν όπου χρειάζεται, υπηρεσίες όπως νομική και ψυχολογική συμβουλευτική, οικονομική βοήθεια, **στέγαση**, εκπαίδευση, κατάρτιση και βοήθεια για εύρεση εργασίας»

[#spreadourvoice#spreadourvoice#spreadourvoice](#)

Είμαι επιζώσα
καταναγκαστικού γάμου.
Προς το παρόν ζω σε
διαμέρισμα. Δεν ξέρω
τι θα γίνει στη συνέχεια.
Το μέλλον μου είναι
τελείως αβέβαιο

Victoria

19 ετών, Λαϊκή Δημοκρατία
του Κονγκό, ζει σε διαμέρισμα
του προγράμματος ΕΣΤΙΑ

[#spreadourvoice#spreadourvoice#spreadourvoice](#)

Είμαι 1,5 χρόνο σε αυτό το
σπίτι. Έχω και μια πολύ
καλή γειτόνισσα που με
βοηθάει, όταν θέλω να πάω
κάπου, να βρω γιατρό....
Δεν θέλω να φύγω
από εδώ και λόγω
της γειτόνισσάς μου.

Azucena

μόνη μητέρα τεσσάρων,
ζει σε διαμέρισμα
του προγράμματος ΕΣΤΙΑ

«Έφυγα από τη χώρα μου επειδή ο θείος μου
με κακοποιούσε σεξουαλικά από παιδί.
Είμαι στην Ελλάδα πάνω από τρία χρόνια.
Τώρα δεν έχω χαρτιά ... Κάποιες φορές με
φιλοξενούν , άλλες φορές κοιμάμαι στην
πλατεία. Φοβάμαι ...»

2
0
2
3

«Ήρθα στην Ελλάδα πριν από 6 μήνες. Έχω
μαζί μου το ένα από τα παιδιά μου το πιο
μικρό. Έλαβα καθεστώς πρόσφυγα και μου
έδωσαν 30 μέρες διορία για να φύγω από το
καμπ. Δεν έχω χρήματα και δε γνωρίζω
κανέναν... Έχω ανάγκη από σπίτι»

Μεγαλύτερη αποσταθεροποίηση του πλαισίου προστασίας των ευάλωτων πληθυσμών που έρχονται αντιμέτωπα με την αστεγία και άλλους κινδύνους επανατραυματισμού από περιστατικά έμφυλης βίας, στερούμενα από τη διαδικασία ομαλής κοινωνικής ένταξης και αξιοπρεπούς διαβίωσης

Μετά το κλείσιμο του ΕΣΤΙΑ οι αιτούντες/ούσες άσυλο διαμένουν σε ΚΥΤ/Δομές και εκφράζονται ανησυχίες για την ποιότητα των συνθηκών διαβίωσης και την προσβασιμότητα σε υπηρεσίες

Τα άτομα που λαμβάνουν καθεστώς προστασίας υποχρεούνται, με ελάχιστες εξαιρέσεις, να εγκαταλείψουν τους χώρους στους οποίους στεγάζονταν στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, ενώ παράλληλα διακόπτεται και το οικονομικό βοήθημα που λάμβαναν, εντός 30 ημερών από την επίδοση της θετικής απόφασης ασύλου τους

Οι αναγνωρισμένοι/ες πρόσφυγες/ισσες δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις/σκληρά κριτήρια του ΗΕΛΙΟΣ, ενώ το μέλλον του είναι αμφίβολο

ΧΩΡΙΣ ΣΤΙΤ ΧΩΡΙΣ ΕΛΠΙΔΑ

9/15

διαμένουν σε
διαμέρισμα που
τους παρέχει το
κράτος ή ΜΚΟ

1/15

σε διαμέρισμα
που πληρώνουν
οι ίδιοι/ες

4/15

ζουν στο δρόμο, σε
εγκαταλειμμένα κτήρια ή
μετακινούνται διαρκώς

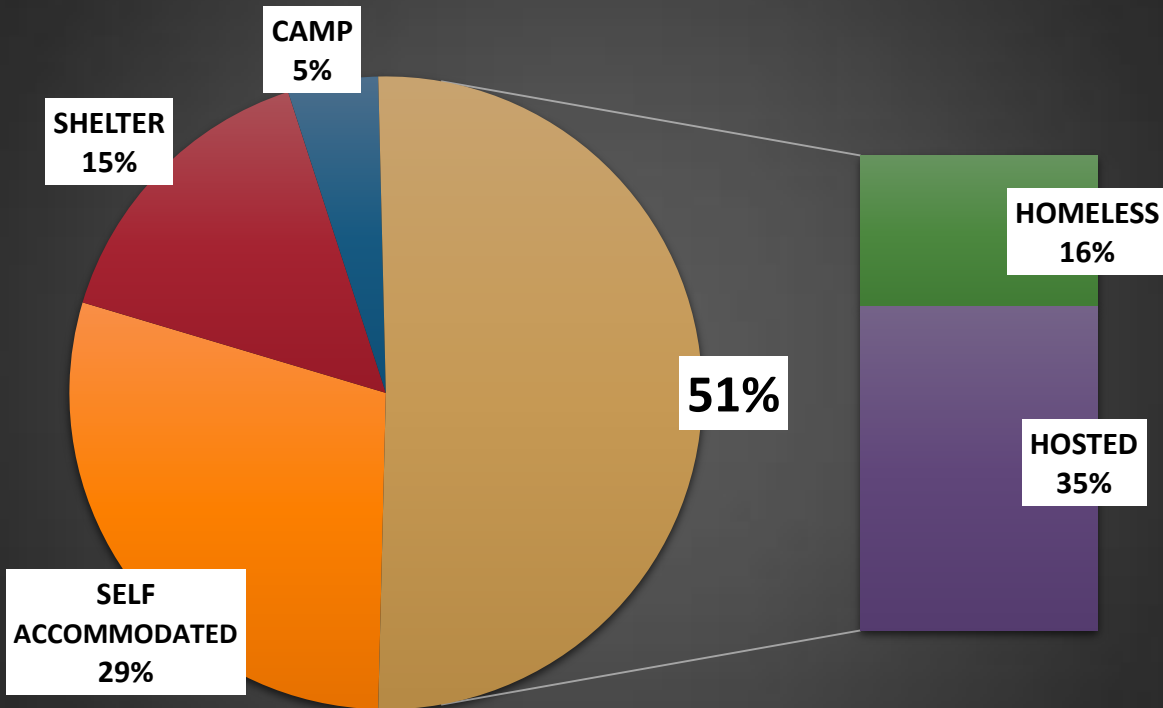
1/15

1/15 διαμένουν
σε κέντρο
φιλοξενίας/καταυλισμό

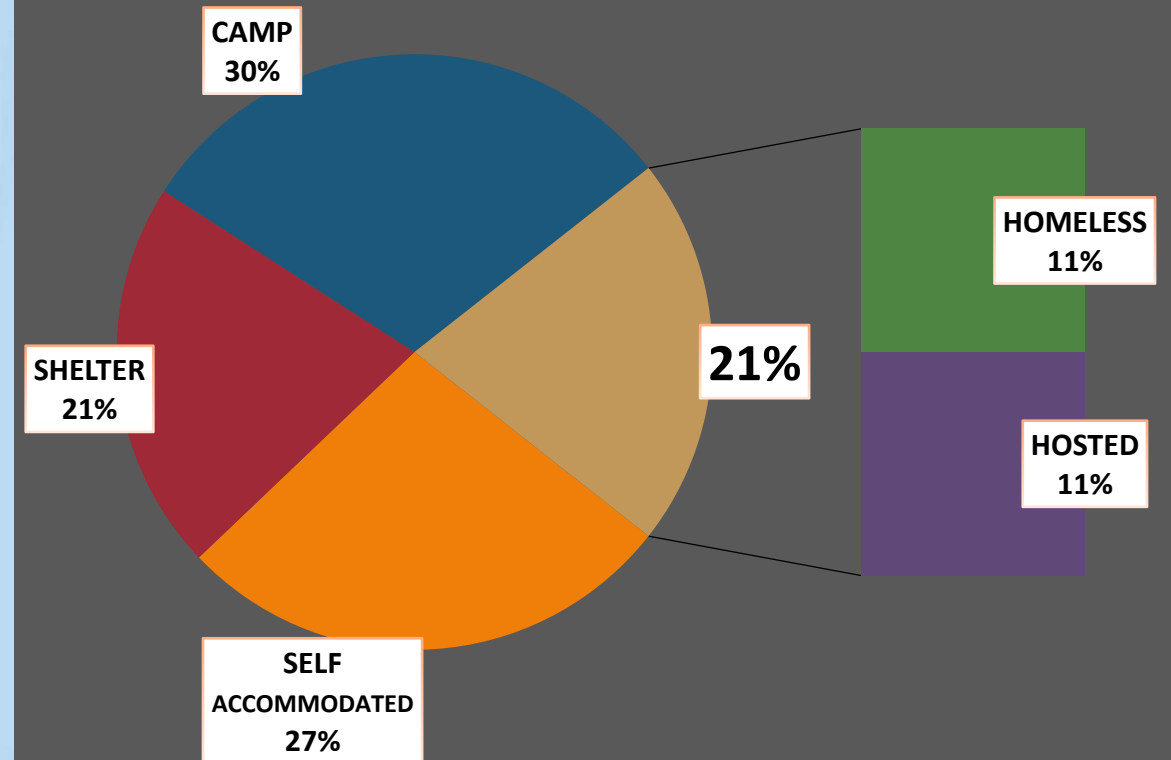

GBV CASES (January – October 2023) ACCOMMODATION

URBAN ATHENS

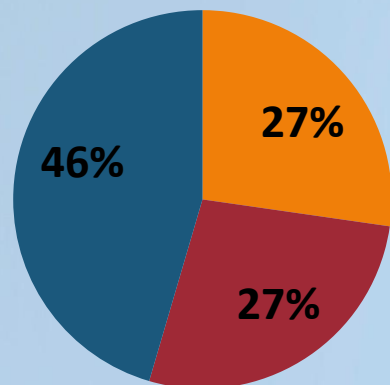

URBAN THESSALONIKI

HOMELESS

Urban Athens

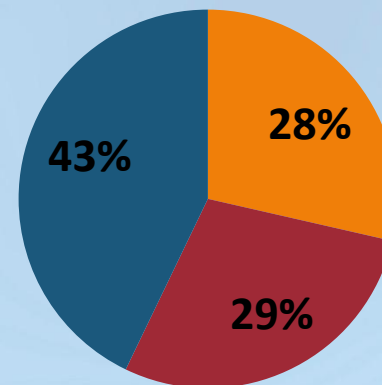

■ UNDOCUMENTED

■ ASYLUM SEEKERS

■ REFUGEES

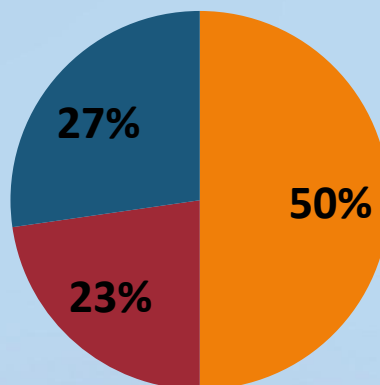
Urban Thessaloniki

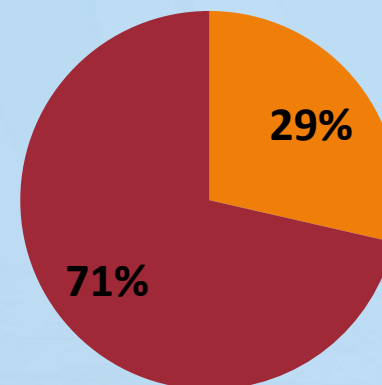
*From January
to October
2023*

HOSTED

Urban Athens

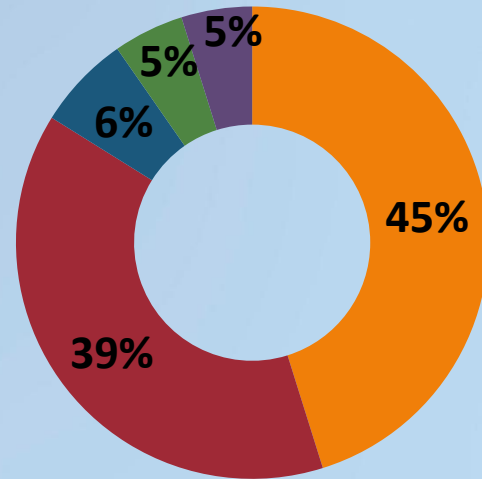
Urban Thessaloniki

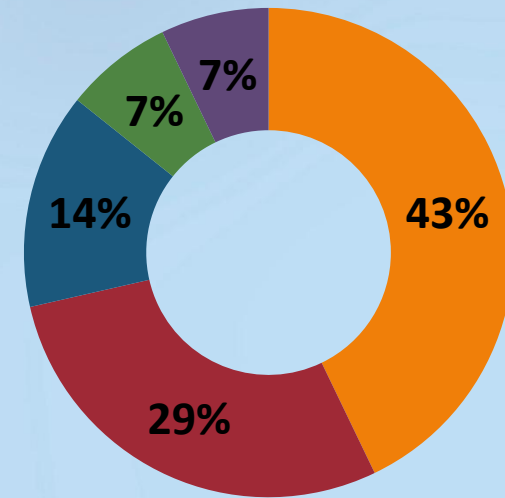
Vulnerabilities

Identified according to Accommodation status : Homeless / Hosted

Urban Athens

Urban Thessaloniki

- SINGLE PARENT
- SINGLE WOMAN
- LGBTQI+
- PREGNANT
- SERIOUS HEALTH ISSUES

From January to October 2023

Ποσοτικά συμπεράσματα

- Από τα επιζώντα άτομα **1/2** στην Αθήνα & **1/5** στη Θεσσαλονίκη έχουν ως πρωταρχικό αίτημα τη στέγαση
- **4/15** επιζώσες έχουν δηλώσει αυτόνομη διαβίωση, ελάχιστες όμως μπόρεσαν να επωφεληθούν από το Helios. **2/15** διαμένουν σε Ξενώνα **1/15** στην Αθήνα & **5/15** στη Θεσσαλονίκη μένουν σε Δομές/ΚΥΤ
- Από όσ@ επιζώντ@ δηλώνουν αστεγία, **4/15** είναι αιτούντα άσυλο, **4/15** δε διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα & **7/15** έχουν λάβει προσφυγικό
- Από όσα δηλώνουν ότι φιλοξενούνται (κυρίως με επισφάλεια) στην Αθήνα **8/15** είναι “sans papiers”, **4/15** έχουν προσφυγικό & **3/15** ζητούν άσυλο. Στη Θεσσαλονίκη **11/15** έχουν αιτηθεί άσυλο & **4/15** είναι “sans papiers”
- Ευαλωτότητες (μετρήσιμοι δείκτες --- αστεγία και φιλοξενία):
Μονογονεϊκότητα **6/15** - Μόνες γυναίκες **5/15** - ΛΟΑΤΚΙ+ **2/15**
Εγκυμοσύνη **1/15** - Σοβαρά προβλήματα υγείας **1/15**
- **1/3** επιζώσες έχει υποστεί τουλάχιστον 1 περιστατικό έμφυλης βίας, που συνδεόταν άμεσα με την έλλειψη στέγης

Ποιοτικά Συμπεράσματα

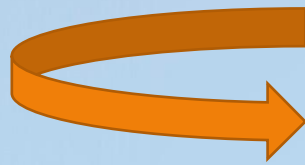
- Επιζώσες/ώντες που έχουν υποστεί πολλαπλές μορφές έμφυλης βίας τόσο στη χώρα καταγωγής τους, όσο και κατά το ταξίδι, αλλά και στην Ελλάδα. Ανάμεσά τους εκείνα τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας, ενώ συχνά είναι μόνες μητέρες.
- Η αστεγία προκαλεί ή εντείνει τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα των επιζωσών (μετατραυματικό στρες, επανατραυματισμός, κ.ά)
- Οι συνθήκες αστεγίας κάτω από τις οποίες ζουν οι επιζώσες έμφυλης βίας διαπιστώθηκε ότι αυξάνουν δραματικά τον κίνδυνο έκθεσής τους, εκ νέου, σε διάφορες μορφές σεξουαλικής βίας
- Αναφερόμαστε σε γυναίκες που βιάστηκαν όσο ήταν άστεγες, παρενοχλήθηκαν σεξουαλικά, δέχθηκαν σεξουαλική επίθεση/απόπειρα βιασμού. Σε γυναίκες που δέχθηκαν έντονες ψυχολογικές πιέσεις ή απειλήθηκαν ή/και εξαναγκάστηκαν σε σεξουαλική συνεύρεση, προκειμένου να τους επιτραπεί να συνεχίσουν να διαμένουν στο κατάλυμα που «φιλοξενούνταν». Αναφερόμαστε στα παιδιά των επιζωσών - στα έμμεσα θύματα της έμφυλης βίας-που βρίσκονται μαζί τους στην πλατεία, στο δρόμο, στις επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης της «φιλοξενίας»,

Επιπτώσεις της έλλειψης στέγης σε συνάρτηση με το νομικό καθεστώς

- Οι Επιζώσες/ώντες της έμφυλης βίας που βρίσκονται σε αστεγία και δεν έχουν χαρτιά αντιμετωπίζουν μια συνέχεια έμφυλης βίας, καθώς η έμφυλη βία αποτελεί αναπόσπαστο, καθημερινό, συνεχές στοιχείο στη ζωή τους.
- Η αστεγία κι οι επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης που βιώνουν οι γυναίκες που έχουν λάβει β' απορριπτική απόφαση για το άσυλό τους συνδέονται άμεσα με πράξεις βιασμού και σεξουαλικής βίας. Επιπλέον, αποτελούν στόχο των δικτύων διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων.
- Παρατηρείται ότι οι "sans papiers" παραμένουν στις κακοποιητικές σχέσεις, ιδιαίτερα όταν έχουν παιδιά. Ο θύτης συνήθως παρέχει καταφύγιο, κάποια οικονομική βοήθεια και αυτό τις καθιστά ευάλωτες σε απειλές και εκβιασμούς.
- Η έλλειψη στέγης κι οι επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης σε συνδυασμό με τις οικονομικές δυσκολίες, την αδυναμία πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην υγεία, καθιστά δύσκολη μια οποιαδήποτε παρέμβαση για τις επιζώσες έμφυλης βίας.

Ξενώνες Φιλοξενίας (Δημόσιοι)

- Αδυναμία στην απόκριση του κατεπείγοντος, ώστε η γυναίκα που έχει υποστεί έμφυλη βία να απομακρυνθεί άμεσα από το κακοποιητικό περιβάλλον
- Δεν υπάρχουν Ξενώνες Φιλοξενίας για επιζώντα άτομα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας
- Για την είσοδο γυναίκας “sans papiers” απαιτείται διαβεβαίωση ότι το νομικό της καθεστώς υπόκειται σε αλλαγή
- Διαπίστωση κενού υποστήριξης για την ένταξη και μακροπρόθεσμη σταθερότητα μετά την προσωρινή παραμονή τους με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να ξαναβρεθούν στις ίδιες ευάλωτες συνθήκες που συνέβαλαν στην έκθεση στην έμφυλη βία
- Ανεπάρκεια θέσεων του δημόσιου συστήματος ξενώνων

Σχ. Άρθρο 23 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης
Κάθε περιφέρεια πρέπει να διαθέτει μια οικογενειακή θέση ανά 10.000 άτομα. Όπως προκύπτει από έρευνα του WAVE, με βάση τον πληθυσμό θα έπρεπε να υπάρχουν 1072 κλίνες.
Η Ελλάδα υπολείπεται κατά 58% του στόχου.

E. Shelters (Article 23)

28. GREVIO urges the Greek authorities to expand the number and the capacity of shelters for women victims of violence throughout the country, to address the lack of resources allocated for such services and to remove any obstacles and unnecessary prerequisites that hamper victims' access to such shelters, including for women exposed to, or at risk of, intersectional discrimination. Moreover, steps should be taken to ensure that accommodation is available to women in emergency situations. (paragraph 146)

*GREVIO's (Baseline) Evaluation Report
on legislative and other measures giving effect to the provisions of the
Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence
against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention)*

Adopted by GREVIO on 26 October 2023 - Published on 14 November 2023

Βασικές επισημάνσεις

- ❖ Η έλλειψη στέγης και η έμφυλη βία είναι βαθιά συνυφασμένες.
- ❖ GBV Survivors – sans papiers – homeless είναι το τρίπτυχο μιας πληθυσμιακής ομάδας που βιώνει ακραίο αποκλεισμό, που την καθιστά αόρατη και εγκαταλελειμμένη. Οι κύριες αφηγήσεις σχεδόν ποτέ δεν περιλαμβάνουν έμφυλες πτυχές και τον αντίκτυπο του φύλου της αστεγίας και η αναφορά στη συστηματική και συνεχή έκθεση στην έμφυλη βία λείπει εντελώς.
- ❖ Παρά το γεγονός ότι η έμφυλη βία και η αστεγία ενέχουν σοβαρούς κινδύνους προστασίας και επηρεάζουν βαθιά αιτούσες άσυλο, προσφύγισσες, ΛΟΑΤΚΙ+ και άνδρες που έχουν επιζήσει της έμφυλης βίας, αυτές οι ομάδες δεν περιλαμβάνονται στις διαβουλεύσεις για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και της αστεγίας.

Προτάσεις

- ✓ Παροχή λύσεων στέγασης για τις/τους επιζώσες/ώντες έμφυλης βίας που δε διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα για να περιοριστεί η περαιτέρω έκθεσή τους στην έμφυλη βία
- ✓ Δημιουργία δημόσιων ασφαλών καταφυγίων/ξενώνων για επιζώσες/ώντες έμφυλης βίας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης
- ✓ Επείγουσα επανεξέταση του συνολικού πλαισίου προστασίας καθώς το παρόν σύστημα στέγασης έχει αποδειχθεί αναποτελεσματικό για τις εξαιρετικά ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες
- ✓ Στοχευμένες πολιτικές για την καταπολέμηση της αστεγίας, χωρίς διακρίσεις, χωρίς αποκλεισμούς, με βάση και τις ειδικότερες ανάγκες των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων
- ✓ Συμπερίληψη όλων των ενδιαφερομένων μερών – Συνεργασία - Συνεχής διαβούλευση με φορείς της κοινωνίας των πολιτών
- ✓ Καμπάνιες ευαισθητοποίησης για την προάσπιση του καθολικού δικαιώματος σε επαρκή στέγη και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης
- ✓ Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου κοινωνικής κατοικίας

*«Θέλω να έχω μία δουλειά, ένα σπίτι, και τα δικά μου χρήματα.
Μέχρι να γίνει αυτό, θα νιώθω ότι ακόμα δεν έχω ζωή.
Ζω, αλλά δεν έχω ζωή»*

*Γυναίκα από τη Σομαλία,
Επιζώσα πολλαπλών μορφών έμφυλης βίας.*

Δ/ΟΤΙΜΑ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

24-26/11 Το ΟΠΤΙΚΟ ΤΗΣ* ΠΕΔΙΟ

*Διερευνώντας τη δυνατότητα
αμφισβήτησης των
στερεοτυπικών απεικονίσεων
της έμφυλης βίας*

Circuits and Currents
Νοταρά 13 και Τσοίτσα

*Π: 7-10 μμ / Σ: 12-6 μμ Κ: 12-8.30 μμ
εγκαίνια: 24/11, 7 μμ
εκδήλωση: 26/11, 6 μμ*

Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας της Αθήνας - Open Social Net

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΚΑΡΑΥΙΤΣΟΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ.
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΜΦΥΛΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ

www.diotima.org.gr

Δ/ΟΤΙΜΑ
CENTRE FOR GENDER RIGHTS
& EQUALITY

Thank you

Δ/ΟΤΙΜΑ